

Lærerkompetanse i videregående opplæring

Dokumentasjonsnotat

TALL

SOM FORTELLER

NOTATER / DOCUMENTS

2023/40

Lise Snellingen Bye og Marta Krawczynska

I serien Notater publiseres dokumentasjon, metodebeskrivelser, modellbeskrivelser og standarder.

© Statistisk sentralbyrå

Publisert: 25. september 2023

ISBN 978-82-587-1797-0 (elektronisk)

ISSN 2535-7271 (elektronisk)

Standardtegn i tabeller	Symbol
Ikke mulig å oppgi tall Tall finnes ikke på dette tidspunktet fordi kategorien ikke var i bruk da tallene ble samlet inn.	.
Tallgrunnlag mangler Tall er ikke kommet inn i våre databaser eller er for usikre til å publiseres.	..
Vises ikke av konfidensialitetshensyn Tall publiseres ikke for å unngå å identifisere personer eller virksomheter.	:
Desimaltegn	,

Forord

Denne dokumentasjonsrapporten beskriver gjennomføringen av undersøkelsen Lærerkompetanse i videregående opplæring 2022 (Lærerkompetanse i vgs. 2022). Her redegjøres det for utvalget, utviklingen av spørreskjema og gjennomføring av datafangsten. Det er også gjort en enkel frafallsanalyse.

Undersøkelsen er finansiert av Utdanningsdirektoratet. I Statistisk sentralbyrå (SSB) har Seksjon for utdannings- og kulturstatistikk hatt det faglige ansvaret for undersøkelsen, og vært ansvarlig for innholdet i spørreskjemaet og analysearbeidet for undersøkelsen. Prosjektledere for undersøkelsen har vært Rachel Ekren, Daniel Ingebø og Steffan Næss. Lise Snellingen Bye og Marta Krawczynska ved Seksjon for personundersøkelser har hatt ansvaret for planlegging og gjennomføring av datafangsten.

Anne-Kathrine Jernberg, Jytte Duemark, Trond Båshus og Erdal Kilicdogan ved Seksjon for personundersøkelser har hatt ansvar for programmering av skjema, utvalgsadministrasjon og tilrettelegging av filer. Anne Vedø ved Seksjon for metode har beregnet vektorer for datamaterialet.

Statistisk sentralbyrå, 11. september 2023

Arvid Olav Lysø

Sammendrag

Statistisk sentralbyrå (SSB) gjennomførte i november 2022 en webundersøkelse om kompetanse blant undervisningspersonale i videregående opplæring. Undersøkelsen ble gjort med finansiering fra Utdanningsdirektoratet (Udir). Resultatene fra undersøkelsen blir brukt i SSBs egne publikasjoner, publikasjoner fra Udir samt til forskning og undervisning.

Undersøkelsen ble gjennomført som en selvadministrert webundersøkelse. De som var trukket ut mottok e-post og SMS med informasjon om undersøkelsen og lenke til webskjema.

Undersøkelsen ble gjennomført som en fulltelling blant 26 701 personer som var registrert som at de arbeidet som lærer i videregående skole i skoleåret 2022/2023. I undersøkelsen var det 1 667 personer som svarte i skjema at de ikke arbeidet som lærer i dette undervisningsåret. Bruttoutvalget var dermed på 25 034 personer. Av disse oppnådde vi intervju med 72,3 prosent. Den viktigste årsaken til frafall var at vi ikke kom i kontakt med respondentene.

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
1. Bakgrunn og formål	6
2. Populasjon og utvalg	7
2.1. Populasjon og utvalg	7
2.2. Kontaktinformasjon	7
3. Datainnsamling	8
3.1. Innsamlingsmetode	8
3.2. Utsendingsgrupper	8
3.3. Feltperiode og svarinngang	8
4. Datakvalitet	10
4.1. Skjevheter.....	10
4.2. Frafall	11
5. Vekter	13
6. Innsamlingsfeil og bearbeidingsfeil	14
6.1. Innsamlingsfeil.....	14
6.2. Bearbeidingsfeil.....	14
Referanser	16
Vedlegg A: E-post hovedutsending	17
Vedlegg B: SMS tekster	19
Vedlegg C: Spørreskjema	21

1. Bakgrunn og formål

Statistisk sentralbyrå (SSB) gjennomførte våren 2022 en webundersøkelse om kompetanse blant lærere i videregående opplæring. Undersøkelsen er en kartlegging av hvilken formell pedagogisk og fagspesifikk kompetanse lærere i videregående skole har i de fagene de underviser i skoleåret 2022/2023. En tilsvarende undersøkelse ble gjennomført høsten 2017 (Torsteinsen, 2018).

Undersøkelsen er gjort i samarbeid med og finansiert av Utdanningsdirektoratet (Udir).

Denne undersøkelsen har hatt som mål å se nærmere på sammenhengen mellom formell utdanning og fagene den enkelte lærer faktisk underviser i.

En kartlegging av læreres fagkompetanse gir et viktig faktagrunnlag for både politikere, lærerorganisasjoner, skoleledelse, skoleeiere og forskere. Udir vil bruke datamaterialet sammen med annen statistikk til å gi et bilde av lærerkreftene i videregående opplæring. Kartleggingen vil på denne måten inngå som grunnlag for videre arbeid med rekruttering av lærere og tilrettelegging for relevant etter- og videreutdanning.

Resultatene fra undersøkelsen vil bli brukt i SSBs egne publikasjoner, publikasjoner fra Udir samt til forskning og undervisning.

Tabell 1.1. viser nøkkeltall for undersøkelsen.

Tabell 1.1 Nøkkeltall. Lærerkompetanse videregående opplæring

	Antall	Prosent
Utvalg	26 701	100,0
Avganger	1 667	6,2
Bruttoutvalg	25 034	100,0
Frafall	6 932	27,7
Nettoutvalg (antall intervju)	18 102	72,3
Innsamlingsmetode		Web
Feltperiode	14.11.2022 – 04.12.2022	
Intervjutid	12 minutter	

Kilde: Statistisk sentralbyrå

2. Populasjon og utvalg

2.1. Populasjon og utvalg

Gjennom undersøkelsen ønsket vi å nå lærere som arbeider på videregående skoler. For å nå så mange lærere som mulig, ble det gjort en fulltelling. Dermed er utvalget til undersøkelsen hele populasjonen. Populasjonen for undersøkelsen ble definert gjennom et uttrekk basert på A-ordningen av alle lønnstakere med arbeidsgiver i næring 85.310 eller 85.320 (undervisning på videregående skoles nivå) per august 2022, som også hadde elever i gang med videregående opplæring høsten 2021. Denne siste avgrensningen er nødvendig for å isolere skoler som driver videregående opplæring i henhold til opplæringsloven, som er den typen skoler undersøkelsen søker å dekke.

Undersøkelsen søkte å treffe personer som underviser i videregående opplæring, uavhengig av hvilke fag de underviser i og hvorvidt de er faglærte eller ikke. Videre var det viktig å fange opp undervisningspersonell som ikke nødvendigvis underviser på heltid. Vi benyttet av den grunn ikke fullført pedagogisk utdanning som et kriterium for å avgrense trekkgrunnlaget, men definerte populasjonen som ansatte i videregående skole med en yrkeskode (rapportert av arbeidsgiver) som tilsier at personen underviser. Dette settet med yrkeskoder¹ er adoptert fra KOSTRA, og inkluderer lærere og enkelte andre grupper som det ble vurdert som sannsynlig at kunne ha undervisning som en del av jobben sin. Undervisningsassistenter, barne- og ungdomsarbeidere og andre ble utelatt fra populasjonen, selv om de kan tenkes å fungere som lærer i enkelte situasjoner.

Avgrensningen av arbeidsgivere ved hjelp av næringskoder og igangværende elever ved skolen er svært treffsikker, men utelukker dessverre eventuelle nye skoler som startet høsten 2022. Definisjonen av hvem som er lærer, er i større grad utsatt for feil. Riktigheten av yrkeskodene som blir rapportert av arbeidsgivere varierer, selv om de for det meste er korrekte. Det er også vanskelig å gjennomføre kvalitetskontroll av kodingen. Derfor vet vi at undersøkelsen ikke klarer å fange opp alle som har jobbet som lærer, og likeledes vet vi at enkelte av de som jobber som lærer vil bli rapportert inn med en annen yrkeskode. Men denne feilkilden er trolig tilfeldig, uten systematiske skjevheter.

2.2. Kontaktinformasjon

Kontakt- og reservasjonsregisteret (KRR) ble brukt for å koble på mobilnummer og e-postadresser. I tillegg ble det brukt en ekstra digital telefonkatalog for mobil- og fasttelefonnummer (Telefinn). Telefinn benytter et web-basert telefonsøkeverktøy som henter telefonnumre fra Eniro sin telefondatabase for opplysningstjenesten 1880/Gule sider.

Etter kobling hadde vi både mobilnummer og e-post til over 99 prosent av utvalget. Det var 14 personer som manglet e-postadresse samt 221 personer som var reservert fra digital kontakt. Disse fikk brev i posten.

¹ Følgende ISCO98-koder: 2310, 2320, 2340, 2351, 2359, 3310, 3320, 3341, 3349

3. Datainnsamling

3.1. Innsamlingsmetode

Lærerkompetanse i vgs. ble gjennomført som en ren webundersøkelse.

Fordelen med denne innsamlingsmetoden er at man kan nå mange respondenter til en relativt lav kostnad per respondent. Datainnsamlingsperioden kan i tillegg begrenses til et relativt kort tidsrom, fordi mange velger å svare på web rett etter at de har mottatt invitasjon om å delta i undersøkelsen. Dette gir bedre aktualitet, og muligheter til å påvirke hvor raskt vi vil samle inn dataene.

3.2. Utsendingsgrupper

Utvalget ble delt opp i 14 utsendingsgrupper. Dette var for å redusere belastningen for utsendingssystemet og svartjenesten, siden det var såpass mange i utvalget. I de 10 første utsendingsgruppene hadde alle respondentene registrert både telefonnummer og e-postadresse. I tillegg var det fire grupper for personer som manglet kontaktinformasjon eller hadde reservert seg i KRR mot digital kontakt. Gruppe 1-5 og gruppe 14 startet datafangstperioden 14. november, mens gruppe 6-12 startet 15. november.

Alle respondenter som hadde registrert e-postadresse fikk ved første utsending både en e-post og en SMS med en lenke der de kunne gå direkte inn for å svare på undersøkelsen. De som ikke hadde e-post eller var reservert fikk brev i posten. E-posten/brevet forklarte bakgrunn og formål for undersøkelsen. I utgangspunktet skulle denne informasjonen vært sendt gjennom Altinn, men en teknisk feil i utsendingssystemet førte til at kun noen få respondenter mottok brevet i Altinn. Vi valgte derfor gå over til å sende e-post til alle.

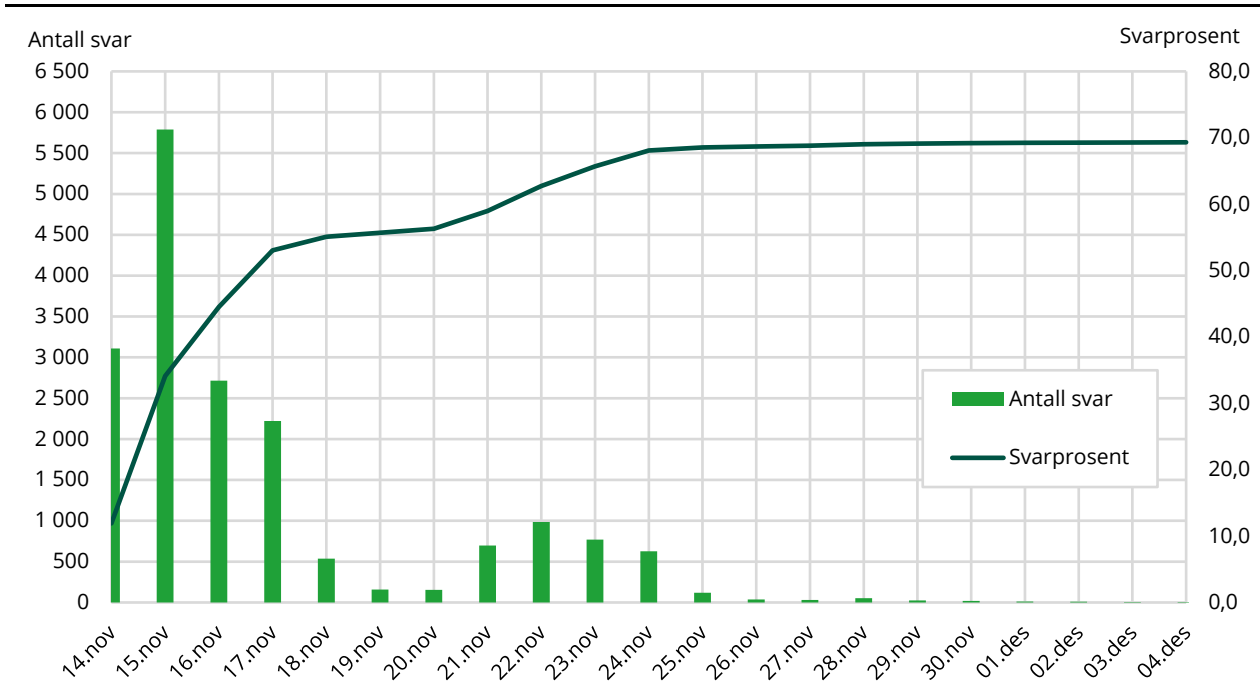
For respondenter som ikke svarte på første henvendelse, sendte vi ut en påminnelse på SMS og e-post samme uke. Uken etter ble det sendt ytterligere to påminnelser på e-post og SMS til de som ikke hadde svart. I tillegg ble det også sende egne SMS 'er til respondenter som hadde påbegynt skjema.

3.3. Feltperiode og svarinngang

Innsamlingsperioden for undersøkelsen var fra til 14.november til 04.desember. Figur 3.1 viser svarinngangen per dag for nettoutvalget, samt utviklingen i svarprosent totalt for undersøkelsen.

Svarinngangen er høyest i starten av datafangstperioden, før den flater ut mot slutten. De fleste svarer i løpet av de to første ukene, da det ble sendt ut påminnelser. Vi endte til slutt opp med 19 769 svar, hvorav 1 667 ble kodet som avganger. Svarprosenten ble dermed 72,3. 467 respondenter (1,9 prosent) hadde startet å fylle ut webskjema, men avbrutt før det kunne regnes som et fullstendig svar. Kriteriet for å kunne regnes som fullstendig svar var at spørsmål 1 til 3 måtte være besvart. I tillegg måtte man ha svart på spørsmål som omhandlet studiepoeng i de fagene man underviser i (spørsmål 12, 20, 34 eller 36).

Figur 3.1 Utvikling i svarprosent og antall svar per dag. Lærerkompetanse i vgs. 2022

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

4. Datakvalitet

I en utvalgsundersøkelse bestemmes kvaliteten på dataene som samles inn av en rekke forhold. Vi skal her se nærmere på noen forhold som kan ha betydning for kvaliteten.

4.1. Skjevheter

For å kunne si noe om målefeil i undersøkelser er det viktig å se på skjevheter i datagrunnlaget. En kilde til skjevhet kan være overrepresentasjon i utvalget.

Utvalgsskjevhet innebærer at fordelingen etter et bestemt kjennetegn er annerledes blant de som svarte enn de som ble forsøkt intervjuet. I en utvalgsundersøkelse kan skjevhet introduseres på tre forskjellige måter.

For det første snakker vi om skjevhet når fordelingen av et bestemt kjennetegn er annerledes i utvalget enn i populasjonen som undersøkelsen omfatter. Slik utvalgsskjevhet kan oppstå i utvalgstrekkingen hvor tilfeldigheter kan føre til at enkelte kjennetegn er ulikt fordelt i utvalget og populasjonen. Denne skjevheten skyldes tilfeldigheter i trekkingen.

For det andre kan det oppstå skjevhet i forbindelse med avganger. Med avgang menes personer som ikke lenger er i målgruppen for undersøkelsen, herunder de som ikke underviser i videregående i undervisningsåret 2022/2023, døde, personer som er utvandret til utlandet eller bosatt på institusjon. I lærerkompetanse i vgs. 2022 ble det registrert totalt 1 667 avganger. Alle avgangene skyldtes at personer ikke lenger var i målgruppen for undersøkelsen.

Antall personer vi står igjen med etter at avganger er fjernet, kalles bruttoutvalg. Bruttoutvalget er det utvalget vi faktisk forsøker å intervjuet. Antallet personer vi oppnår intervju med, kalles nettoutvalget. Differansen mellom netto- og brutto utvalget kalles frafall. Frafall er den tredje kilden til skjevhet i en utvalgsundersøkelse. Når fordelingen mellom brutto- og nettoutvalget for et bestemt kjennetegn er annerledes blant de som svarte enn blant de som ble forsøkt intervjuet, kan det føre til skjevhet. Det innebærer at nettoutvalget ikke er statistisk representativt for målgruppen. Skjevhet i forhold til ett kjennetegn medfører ikke nødvendigvis at nettoutvalget er skjevt i forhold til andre kjennetegn. På den annen side gir godt samsvar mellom fordelingene i nettoutvalget og brutto-utvalget for ett eller flere kjennetegn ingen garanti for at utvalget ikke er skjevt på andre kjennetegn.

I vurderingen av utvalgsskjevhet bør en knytte større oppmerksomhet til skjevhet som skyldes frafall enn til andre former for utvalgsskjevhet. Dette skyldes at de personene som deltar kan skille seg systematisk fra de som ikke deltar. I tabell 4.1 undersøker vi om det er skjevheter grunnet frafall for kjennetegnene kjønn, alder, utdanningsnivå og landsdel. Det foreligger utvalgsskjevhet for et bestemt kjennetegn dersom det er betydelige avvik mellom netto- og bruttoutvalget. Med betydelig avvik mener vi her over ± 1 prosentpoeng.

Tabell 4.1 viser at variablene kjønn og utdanningsnivå har størst skjevheter. Kvinner er noe overrepresentert i nettoutvalget mens menn er tilsvarende underrepresentert. Lærere i aldersgruppen 50-59 år og lærere med lengre høyere utdanning er noe overrepresentert i nettoutvalget. Lærere med kortere eller ingen utdanning er noe underrepresentert.

Tabell 4.1 Bruttoutvalget, frafallet og nettoutvalg etter kjønn, aldersgrupper, utdanningsnivå og landsdel. Prosent. Lærerkompetanse i vgs. 2022

	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Netto - brutto
I alt	100,0	100,0	100,0	
Kjønn				
Mann	43,1	41,1	48,8	-1,9
Kvinne	56,9	58,9	51,2	1,9
Aldersgruppe				
Under 40 år	29,6	28,6	33,1	-1,0
40-49 år	27,1	27,2	26,8	0,1
50-59 år	30,0	31,1	26,4	1,1
60+ år	13,3	13,0	13,8	-0,3
Utdanningsnivå				
Uten høyere utdanning	4,5	3,4	7,5	-1,2
Kortere høyere utdanning uten pedagogikk	34,7	34,0	36,7	-0,8
Kortere høyere utdanning med pedagogikk	17,8	16,6	21,1	-1,2
Lengre høyere utdanning uten pedagogikk	28,6	31,0	22,3	2,3
Lengre høyere utdanning med pedagogikk	13,7	14,7	11,6	0,9
Ukjent	0,5	0,4	0,8	-0,1
Landsdel				
Oslo og Viken	32,2	32,7	30,5	0,6
Innlandet	7,0	7,1	6,5	0,2
Agder og Sør-Østlandet	14,0	14,1	13,8	0,1
Vestlandet	27,0	27,1	27,2	0,1
Trøndelag	9,2	9,0	9,4	-0,2
Nord-Norge	10,7	10,0	12,5	-0,7

Kilde: Statistisk sentralbyrå.

4.2. Frafall

En vil aldri få svar fra alle som er trukket ut til å delta i en frivillig undersøkelse. En del av personene i utvalget lykkes vi ikke å komme i kontakt med, de har ikke fullført undersøkelsen, de ønsker ikke å delta eller er forhindret fra å delta av andre årsaker. Disse utgjør frafallet.

I denne undersøkelsen var frafallet på til sammen 6 932 personer. Dette utgjør 27,7 prosent av bruttoutvalget. 1,9 prosent hadde begynt å svare på undersøkelsen, men ikke fullført. Resterende 25,8 prosent var frafall av andre årsaker, hovedsakelig fordi vi ikke klarte å komme i kontakt med dem.

Tabell 4.2 gir en oversikt over de viktigste årsakene til frafall etter kjennemerkene kjønn, alder, utdanningsnivå og landsdel. Fraffallet er høyest blant lærere uten høyere utdanning, samt de med ukjent utdanningsnivå.

Lærere i Nord-Norge har den laveste svarprosenten og det høyeste fraffallet. Innlandet har den høyeste svarprosenten etterfulgt av Oslo og Viken.

Tabell 4.2 Intervju og frafall etter kjønn, aldersgrupper, utdanningsnivå og landsdel. Prosent. Lærerkompetanse i vgs. 2022

	I alt	Intervju	Påbegynte	Frafall	Antall
I alt	100	72,3	1,9	25,8	25 034
Kjønn					
Mann	100	69,1	0,7	29,3	10 778
Kvinne	100	74,8	1,2	23,2	14 256
Aldersgruppe					
Under 40 år	100	70,0	0,3	28,9	7 401
40-49 år	100	72,7	0,5	25,5	6 783
50-59 år	100	75,0	0,7	22,7	7 512
60+ år	100	70,6	0,4	26,7	3 338
Utdanningsnivå					
Uten høyere utdanning	100	53,6	0,2	42,4	1 137
Kortere høyere utdanning uten pedagogikk	100	70,7	0,7	27,3	8 697
Kortere høyere utdanning med pedagogikk	100	67,4	0,4	30,6	4 463
Lengre høyere utdanning uten pedagogikk	100	78,1	0,5	20,1	7 170
Lengre høyere utdanning med pedagogikk	100	77,2	0,1	21,8	3 439
Ukjent	100	58,6	0,0	39,1	128
Landsdel					
Oslo og Viken	100	73,6	0,6	24,5	8 050
Innlandet	100	74,1	0,1	24,2	1 741
Agder og Sør-Østlandet	100	72,7	0,3	25,4	3 515
Vestlandet	100	72,5	0,4	26,0	6 752
Trøndelag	100	70,8	0,3	26,4	2 305
Nord-Norge	100	67,5	0,2	30,3	2 671

Kilde: Statistisk sentralbyrå

5. Vekter

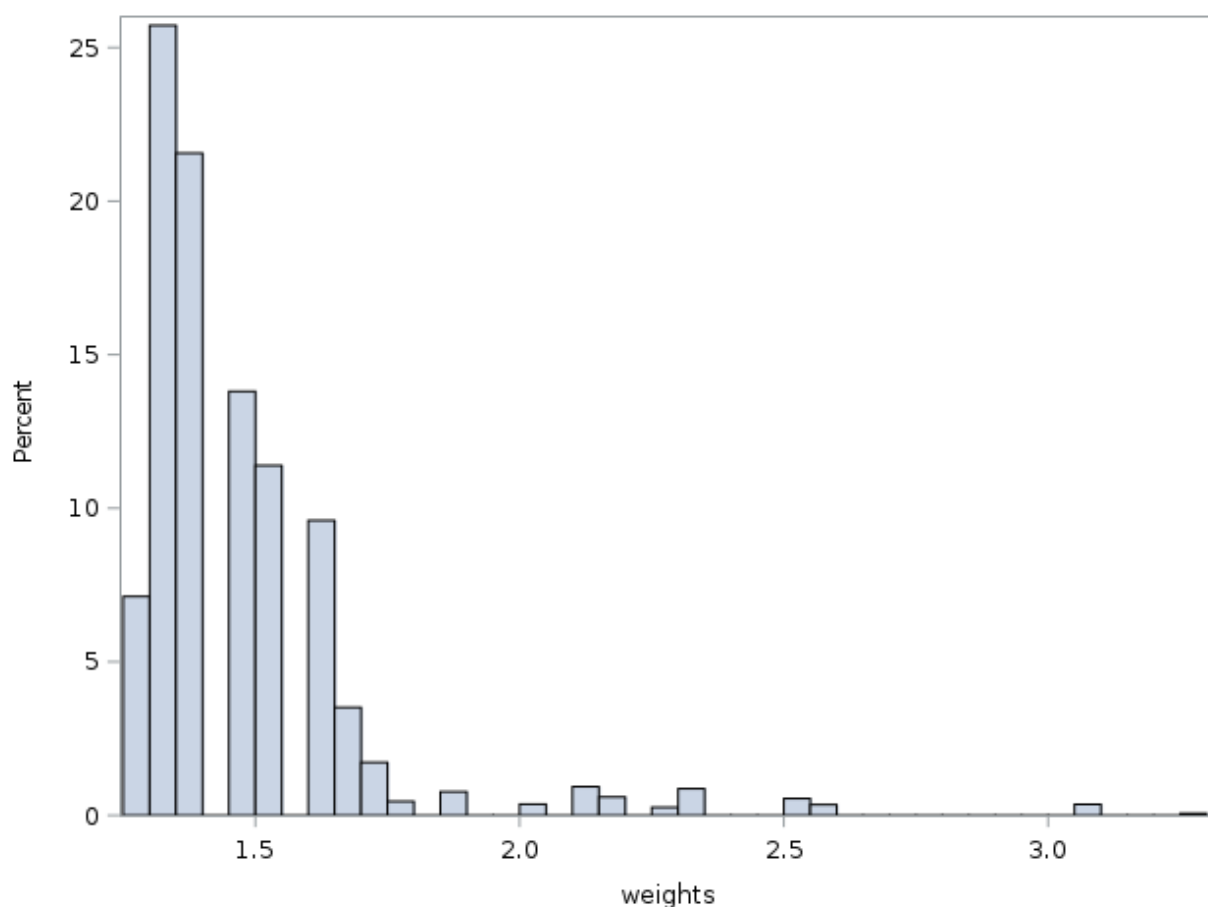
Responsen på undersøkelsen var god, og generelt veldig jevn på tvers av dimensjoner som kjønn, alder og utdanning. Følgelig ligger forutsetningene til rette for at undersøkelsen vil være representativ etter at utvalget er vektet for å korrigere for svarprosenten.

Siden undersøkelsen ble sendt ut til alle lærere trenger vektingen kun å korrigere for skjevheter i responsen, ikke utvalgsplanen. Strata kunne derfor velges fritt, uten å ta hensyn til hvem som mottok undersøkelsen. Strataene som ble valgt var kjønn, alder, og utdanningsnivå (ingen høyere utdanning, kort/lang høyere utdanning med/uten pedagogikk) gruppert etter de samme gruppene som brukes i publiseringen.

Valget av stratifisering følger tilsvarende rapport fra 2018 (Torsteinsen 2018), og valget av stratifisering er inspirert av prediktive analyser på variabler som kunne forklare hvem som svarte på undersøkelsen. Det ble f.eks. funnet at lærerutdanning ikke hadde noen signifikant forklaringskraft, og pedagogikk ble i stedet brukt som stratifiseringsvariabel.

Selve vektene er den inverse svarsansynligheten innen stratimet, og følgelig et flyttall over 1,0. Majoriteten av vektene ligger mellom 1,2 og 2,0. Noen ytterst få vekter ligger over 2,0. Ingen er over 3,3. Summen av vektene er lik antall personer i populasjonen. Figur 5.1 viser andel i nettoutvalget med de ulike vektene.

Figur 5.1 Andel i nettoutvalget med de ulike vektene

Kilde: Statistisk sentralbyrå

6. Innsamlingsfeil og bearbeidingsfeil

6.1. Innsamlingsfeil

I enhver undersøkelse, både i totaltelling og i utvalgsundersøkelser, vil det forekomme svar som er feil. Feilene kan oppstå både i forbindelse med innsamlingen og under bearbeidningen.

Denne undersøkelsen er gjennomført som en ren webundersøkelse hvor alle respondenter har svart på web. Respondenten fulgte skjemaet på en dataskjerm/mobilskjerm og fikk opp ett eller flere spørsmål av gangen. En fordel med elektronisk datainnsamling er at alle filtre i spørreskjemaet programmeres på forhånd, og vi kan dermed redusere faren for at feil personer får feil spørsmål. Samtidig ligger det farer i det at filtrene programmeres på forhånd. Eventuelle feil i programmeringen blir gjennomgående, og kan føre til at spørsmål blir verdiløse. Som det framgår av det vedlagte skjemaet (vedlegg B), er det noen filtre i skjemaet til denne undersøkelsen.

I løpet av den første uken av datafangsten ble det avdekket en filterfeil i spørsmål 29 som kartlegger om man har mastergrad eller hovedfag i det programfaget man underviser mest i. Dette spørsmålet skulle stilles kun en gang, men i stedet ble det stilt for alle programfag oppgitt i spørsmål 16. Denne feilen ble rettet 18. november, men har ført til at noen respondenter som svarte før denne datoen fikk dette spørsmålet flere ganger.

Utover denne feilen har vi ingen indikasjoner på at øvrige filter ikke har fungert etter hensikten.

Elektronisk skjema gir ellers mulighet for å legge inn kontroller enten knyttet til gyldige svar på enkeltspørsmål eller av svarkonsistens mellom ulike spørsmål. Det ble benyttet kontroller i skjema ved spørsmål 11, slik at det ikke var mulig å svare at man underviser 0 skoletimer i uken. Lærere som ikke underviste i undervisningsåret 2022/2023 var utenom målpopulasjonen og skulle derfor ikke svare på undersøkelsen.

Innsamlingsfeil kan også komme av at respondenten avgir feil svar. Når det blir spurt om forhold som folk erfaringsmessig finner kompliserte, må en regne med å få en del feilaktige svar. Spørsmål kan også bli misforstått. Innsamlingsfeil kan også oppstå fordi visse spørsmål av enkelte oppfattes som sensitive. Respondentene kan i slike tilfeller bevisst gi feilaktige svar. De vurderinger som ligger til grunn for svaret kan også bli påvirket av hva respondentene oppfatter som sosialt ønskelig. Tilbakemeldinger fra respondenter tyder på at noen av spørsmålene i skjema var vanskelige å svare på. Dette gjaldt blant annet spørsmål 11, hvor det spørres om antall skoletimer man underviser i løpet av en vanlig uke. Respondenter påpekte at mange skoler opererer med en klokke time i stedet for skoletime og at det derfor var vanskelig for vedkommende å angi antall skoletimer. Det var også uklart for noen respondenter om spørsmålene omhandlet det spesifikke skoleåret 2022/2023 eller om spørsmålene var mer generelle da de skulle angi fagene de underviser i. Enkelte respondenter påpekte at de normalt underviser i flere fag enn det de gjorde akkurat dette skoleåret.

6.2. Bearbeidingsfeil

Bearbeidingsfeil er avvik mellom den verdien som registreres inn og den verdien som til slutt rapporteres ut. Slike feil kan oppstå for eksempel under avledninger (omkodinger). Vi har kontrollert dataene fra denne undersøkelsen uten at vi har oppdaget feil som kan ha betydning for resultatene.

Når en har rettet opp feil så langt det er mulig, er erfaringen at de statistiske resultatene i de fleste tilfeller påvirkes forholdsvis lite av både innsamlings- og bearbeidingsfeil. Virkningen av feil kan likevel være av betydning i noen tilfeller. Det gjelder særlig hvis feilen er systematisk, det vil si at den samme feilen gjøres relativt ofte. Tilfeldige feil har forventningen 0, og medfører ikke skjevhet i

estimatene. En tenker seg at feil som ikke er systematiske trekker like mye i hver retning, og at de derfor har svært liten effekt.

Referanser

Bjørnstad, Jan F. (2000) En innføring i utvalgsundersøkelser. Notater 2000/50. Oslo-Kongsvinger, Statistisk sentralbyrå.

https://www.ssb.no/a/publikasjoner/pdf/notat_200050/notat_200050.pdf

Statistisk sentralbyrå. Arnhild Torsteinsen (2018). Lærerkompetanse i videregående opplæring. Dokumentasjonsrapport (2018/26). Statistisk sentralbyrå.

Vedlegg A: E-post hovedutsending

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

Lærerkompetanse i vgs. <<ioNr>>

TIL <<navn>>

Statistisk sentralbyrå (SSB) ønsker svar fra deg i undersøkelsen om lærerkompetanse i videregående opplæring for å kunne kartlegge pedagogisk og fagspesifikk kompetanse blant alle som underviser i videregående skole. Vi gjennomfører undersøkelsen i samarbeid med Utdanningsdirektoratet.

Resultatene blir publisert i en analyserapport i august 2023. Det vil gi et viktig faktagrunnlag for både politikere, lærerorganisasjoner, skoleledelse, skoleeiere og forskere.

Det tar kun ti minutter å svare.

Benytt lenken nedenfor for å svare på undersøkelsen:

<<link:{{'https://svar.ssb.no/vgs/ | https://svar.ssb.no/vgs/?KeyValue='+intervjuObjektId+','+passordWeb}}>>

Lenken logger deg automatisk inn. Om du blir bedt om å logge inn, skriv inn:

Bruker-ID: <<intervjuObjektId>>

Passord: <<passordWeb>>

Svarene dine er viktige

Alle som underviser i videregående skole, blir bedt om å svare på undersøkelsen. Vi kontakter deg fordi du er registrert som lønnsinntaker i videregående skole. Det er frivillig å delta i undersøkelsen, men jo flere som svarer, desto sikrere blir resultatene.

Du kan lese mer om undersøkelsen på <<link:{{'www.ssb.no/vgs-svar | https://www.ssb.no/vgs-svar'}}>>

Opplysningene dine er sikre hos oss

Vi bruker svarene dine kun til å utarbeide statistikk og enkelt svar vil aldri bli offentliggjort. Du kan når som helst trekke deg og be om at svarene dine blir slettet. Dette gjør du ved å ringe eller sende oss en e-post.

For at spørreskjemaet skal være så kort som mulig, henter vi opplysninger om deg fra registre SSB har tilgang til. Dette gjelder opplysninger fra Folkeregisteret, opplysninger om utdanning fra skoleeiere og Lånkassen, og opplysninger om arbeid og lønn fra Skatteetaten og Nav (A-ordningen). Vi anonymiserer alle opplysningene om deg innen 01.01 2025.

Har du spørsmål?

e-post: svar@ssb.no

telefon: 62 88 56 08

Svartjenesten er åpen kl. 09-21 mandag til torsdag og kl. 09-15 fredag.

Takk for at du deltar!

Med vennlig hilsen

Geir Axelsen
administrerende direktør

Vedlegg B: SMS tekster

SMS Hovedutsending

Til <<navn>>. Du er trukket ut i Statistisk sentralbyrå (SSB) sin undersøkelse om lærerkompetanse i videregående skole. Vi har sendt deg en e-post med informasjon om undersøkelsen. Du kan også svare her: <<link:{"https://svar.ssb.no/vgs/?KeyValue="+intervjuObjektId+','+passordWeb}>>. Du kan kontakte oss på 62 88 56 08 eller svar@ssb.no dersom du har spørsmål. På forhånd tusen takk. Mvh SSB

SMS Hovedutsending Periode 14

Til <<navn>>. Du er trukket ut i Statistisk sentralbyrå (SSB) sin undersøkelse om lærerkompetanse i videregående skole. Vi har sendt deg et brev i posten med informasjon om undersøkelsen. Du kan også svare her: <<link:{"https://svar.ssb.no/vgs/?KeyValue="+intervjuObjektId+','+passordWeb}>> Du kan kontakte oss på 62 88 56 08 eller svar@ssb.no dersom du har spørsmål. På forhånd tusen takk. Mvh SSB

SMS Påminnelse 1

Hei! SSB trenger dine svar for å få mer kunnskap om lærerkompetanse i videregående skole. Vi har tidligere sendt deg en e-post med informasjon om undersøkelsen. Du kan også svare her: <<link:{"https://svar.ssb.no/vgs/?KeyValue="+intervjuObjektId+','+passordWeb}>> Har du spørsmål, kontakt oss på 62 88 56 08 eller svar@ssb.no. På forhånd, tusen takk. Mvh SSB

SMS Påminnelse 1 Periode 12

Hei! SSB trenger dine svar for å få mer kunnskap om lærerkompetanse i videregående skole. Vi har tidligere sendt deg informasjon om undersøkelsen i Altinn. Du kan også svare her: <<link:{"https://svar.ssb.no/vgs/?KeyValue="+intervjuObjektId+','+passordWeb}>> Har du spørsmål, kontakt oss på 62 88 56 08 eller svar@ssb.no. På forhånd, tusen takk. Mvh SSB

SMS Påminnelse 1 Periode 14

Hei! SSB trenger dine svar for å få mer kunnskap om lærerkompetanse i videregående skole. Vi har tidligere sendt deg informasjon om undersøkelsen i posten. Du kan også svare her: <<link:{"https://svar.ssb.no/vgs/?KeyValue="+intervjuObjektId+','+passordWeb}>> Har du spørsmål, kontakt oss på 62 88 56 08 eller svar@ssb.no. På forhånd, tusen takk. Mvh SSB

SMS Påminnelse 2

Hei! Mange har allerede svart på undersøkelsen om lærerkompetanse i videregående opplæring, men vi trenger også svar fra deg. Du kan svare på undersøkelsen her: <<link:{"https://svar.ssb.no/vgs/?KeyValue="+intervjuObjektId+','+passordWeb}>> Har du spørsmål, kontakt oss på e-post svar@ssb.no eller tlf. 62 88 56 08. Mvh SSB

SMS Påminnelse 3

Hei! Vi trenger fortsatt svar fra deg i undersøkelsen om lærerkompetanse i videregående opplæring. Svarene dine er viktige for å få mer kunnskap om hvilken kompetanse lærere i videregående skole har. Du kan svare på undersøkelsen her: <<link:{"https://svar.ssb.no/vgs/?KeyValue="+intervjuObjektId+','+passordWeb}>> Har du spørsmål, ta kontakt med oss på 62 88 56 08 eller svar@ssb.no. Mvh SSB

SMS Påbegynte 1

Hei! Vi ser at du har begynt å svare på SSBs undersøkelse om lærerkompetanse i videregående opplæring. Vi er takknemlige om du fullfører undersøkelsen. Du kan fortsette å svare på undersøkelsen her:

<<link:{"https://svar.ssb.no/vgs/?KeyValue="+intervjuObjektId+";"+passordWeb}>> Har du spørsmål, kontakt oss på e-post: svar@ssb.no eller tlf.: 62 88 56 08. Mvh SSB

SMS Påbegynte 2

Hei! Du har begynt å svare på undersøkelsen om lærerkompetanse i videregående opplæring. Vi er takknemlige om du fullfører undersøkelsen. Dine svar gir oss viktig kunnskap. Du kan fortsette å svare på undersøkelsen her:

<<link:{"https://svar.ssb.no/vgs/?KeyValue="+intervjuObjektId+";"+passordWeb}>> Har du spørsmål, kontakt oss på e-post: svar@ssb.no eller tlf.: 62 88 56 08. Mvh SSB

SMS Påbegynte 3

Hei! Takk for at du svarer på undersøkelsen om lærerkompetanse i videregående opplæring. Dine svar gir oss viktig kunnskap. Du kan fortsette å svare på undersøkelsen her:

<<link:{"https://svar.ssb.no/vgs/?KeyValue="+intervjuObjektId+";"+passordWeb}>> Har du spørsmål, kontakt oss på e-post: svar@ssb.no eller tlf.: 62 88 56 08. Mvh SSB

SMS Påbegynte 4

Hei! Vi setter stor pris på at du har begynt å svare på undersøkelsen om lærerkompetanse i videregående opplæring. Du fullfører undersøkelsen ved å følge denne lenken:

<<link:{"https://svar.ssb.no/vgs/?KeyValue="+intervjuObjektId+";"+passordWeb}>> Har du spørsmål, kontakt oss på e-post: svar@ssb.no eller tlf.: 62 88 56 08. Mvh SSB

Vedlegg C: Spørreskjema

Introside:

Denne undersøkelsen handler om hvilken kompetanse undervisningspersonell i videregående opplæring har i fagene de underviser i. Du får blant annet spørsmål om hvilke fag du underviser i, hvor mange timer du underviser og hva slags utdanning du har som er tilknyttet disse fagene.

Undersøkelsen tar omtrent 10 minutter.

Ved å svare på skjemaet, samtykker du til at opplysningene kan brukes til å lage statistikk i tråd med gjeldende [personvernregler](#)

Personvernregler:

Svarene du gir skal bare benyttes til å lage statistikk og i forskning. Svar som kan identifisere enkeltpersoner vil aldri bli offentliggjort. Undersøkelsen er frivillig, og du kan når som helst trekke deg og be om at svarene dine blir slettet. Dette gjør du ved å ringe svartjenesten vår på 62 88 56 08 eller sende en e-post til svar@ssb.no.

For at spørreskjema skal være så kort som mulig, benytter vi opplysninger om deg og husstanden din fra registre SSB har tilgang til. Dette gjelder opplysninger fra Folkeregisteret, opplysninger om utdanning fra skoleeiere og Lånekassen, opplysninger om arbeid og lønn fra Skatteetaten og Nav. Vi behandler opplysningene aidentifisert og anonymiserer datamaterialet innen 01.01 2025.

Spm1. Jobber du i videregående skole skoleåret 2022/2023?

Ja → gå til spm.2

Nei → avslutt

Spm. 2. Hva jobber du som i videregående skole?

Her kan du sette flere kryss.

Lærer → gå til spm.3

Inspektør → avslutt

Rektor → avslutt

Assistent → avslutt

Annet → avslutt

Spm. 3. Jobber du på en offentlig eller privat skole?

Offentlig

Privat

Både offentlig og privat

Spm. 4. Hvor lenge har du undervist i videregående skole?

Under 1 år

1-5 år

Mer enn 5 år

Spm. 5 Hva slags ansettelsesforhold har du med skolen du jobber på?

Dersom du jobber på flere skoler, svar for den skolen du jobber mest på.

Fast fulltidsstilling
Fast deltidsstilling
Midlertidig stilling /vikariat
Ringevikar/timebasert vikar

Spm. 33 Gir du spesialundervisning til elever?

Ja → gå til spm.34
Nei → spm.35

Spm. 34 Hvor mange studiepoeng har du i spesialpedagogikk?

Ingen studiepoeng
1-59 studiepoeng
60 eller flere studiepoeng

Spm. 35 Gir du særskilt språkopplæring til elever?

Ja → spm.36
Nei → spm.9

Spm. 36 Hvor mange studiepoeng har du i andrespråkspedagogikk?

Ingen studiepoeng
1-59 studiepoeng
60 eller flere studiepoeng

Spm. 9 Underviser du i noen av disse fellesfagene?

Her kan du sette flere kryss.

Norsk
Engelsk
Matematikk
Geografi
Naturfag
Samfunnskunnskap
Historie
Religion og etikk
Kroppsøving
Tysk
Fransk
Spansk
Samisk
Andre språkfag
Norsk tegnspråk
Jeg underviser ikke i noen fellesfag → spm.15

Loop Spm.10-13 +37-39: stilles for alle avkryssede fellesfag i Spm 9

Spm 10. Underviser du i fellesfaget [___] for elever på studieforberevende, yrkesfag eller begge deler?

Dersom du underviser i flere andre språkfag, svar for det språkfaget du underviser mest i.

Studieforberevende

Yrkesfag

Både studieforberevende og yrkesfag

Spm 11 . Hvor mange skoletimer underviser du i [___] i løpet av en vanlig uke?

Gi et anslag dersom det er vanskelig å svare eksakt.

Spm 12. Hvor mange studiepoeng har du fra universitets- eller høyskoleutdanning som er direkte relevant for faget [___]?

Tell også med eventuelle studiepoeng i fagdidaktikk. Ett år med universitets- eller høyskolestudier på fulltid tilsvarer 60 studiepoeng.

Ingen studiepoeng → spm. 37

1-59 studiepoeng → spm.37

60 eller flere studiepoeng → spm.13 og deretter 15.

Spm 13. Har du mastergrad eller hovedfag som er direkte relevant for faget [___]?

Ja → spm.15

Nei → spm.15

Spm. 37 Har du deltatt i videreutdanning som gav studiepoeng i faget [_____]?

Ja → spm. 38, hopp over 39

Nei → spm. 39

Spm. 38 I hvilket år fikk du sist videreutdanning som gav studiepoeng i faget [_____]?

→ spm.15(hopp over spm.39)

Spm. 39 Hva er årsakene til at du ikke har tatt videreutdanning i faget [_____]?

Her kan du sette flere kryss.

- Har tilstrekkelig kompetanse i faget
- Underviser i faget bare midlertidig
- Personlige eller familiemessige årsaker
- Lang reisevei
- For dyrt å ta utdanning
- Timeplanen er ikke tilrettelagt
- Planlegger å ta (videre)utdanning i framtida
- Er nyutdannet
- Kjenner ikke tilbud om (videre)utdanning
- Har fått avslag fra skoleeier
- Annet → **Gå videre til SPM om spesifisering.**

Vennligst beskriv årsakene: _____

Spm. 15 Underviser du i noen felles programfag?

Ja → spm. 16Ant

Nei → avslutt undersøkelsen

Spm. 16Ant Hvor mange programfag underviser du i? ____**Spm. 16Intro Hvilke(t) programfag underviser du i?**

7 fritekstfelter

(Spm17-20 + 30-32 stilles i loop for alle programfag oppgitt i Spm16.)

Spm. 17 Hvilket eller hvilke utdanningsprogram er programfaget [____] knyttet til?

Her kan du sette flere kryss.

Bygg- og anleggsteknikk
Elektro og datateknologi
Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign
Helse- og oppvekstfag
Håndverk, design og produktutvikling
Idrettsfag
Informasjonsteknologi og medieproduksjon
Kunst, design og arkitektur
Medier og kommunikasjon
Musikk, dans og drama
Naturbruk
Restaurant- og matfag
Salg, service og reiseliv
Studiespesialisering
Teknologi- og industrifag
Vet ikke

[Tekst i siste klamme vises bare hvis faget er knyttet til mer enn ett utdanningsprogram]

Spm. 18 Hvilke(t) programområde(r) er programfaget [____] knyttet til**[i utdanningsprogrammet _____]?**

Her kan du sette flere kryss. (Skal kun vises der hvor det er flere valgmuligheter.)

Bygg- og anleggsteknikk

Anleggsgartner
Anleggsteknikk
Betong og mur
Bygg og anleggsteknikk Vg1
Klima, energi og miljøteknikk
Overflateteknikk
Rørlegger
Treteknikk
Tømrer
Vet ikke

Elektro og datateknologi

Automatisering Vg2
Automatiseringfaget Vg3
Avionikerfag
Datateknologi og elektronikk Vg2
Dataelektronikerfaget
Dronefag
Elektro og datateknologi Vg1
Elenergi og ekom
Flyfag Vg2
Flytekniske fag Vg3
Kulde- og varmepumpe- og ventilasjonsteknikk Vg2
Maritim elektriker
Romteknologi
Vet ikke

Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign

Blomsterdekoratør Vg2
Eksponeringsdesign Vg3
Frisør
Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign Vg1
Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign Vg2
Interiør Vg3
Interiør og eksponeringsdesign Vg2
Vet ikke

Helse- og oppvekstfag

Aktivitør
Ambulansefag
Apotekteknikk
Barne- og ungdomsarbeiderfag
Fotterapi og ortopediteknikk Vg2
Fotterapi Vg3
Helsearbeiderfag
Helse- og oppvekstfag Vg1
Helsesekretær
Helseservicefag
Hudpleie Vg2
Hudpleier Vg3
Tannhelsesekretær
Vet ikke

Håndverk, design og produktutvikling

Båtbygger
Duodji
Gull- og sølvsmedhåndverk
Håndverk, design og produktutvikling Vg1
Smed
Søm og tekstilhåndverk
Trearbeid

Urmaker
Vet ikke

Informasjonsteknologi og medieproduksjon

Informasjonsteknologi og medieproduksjon Vg1
Informasjonsteknologi Vg2
Medieproduksjon Vg2
Vet ikke

Idrettsfag

Idrettsfag
Vet ikke

Kunst, design og arkitektur

Kunst, design og arkitektur
Vet ikke

Medier og kommunikasjon

Medier og kommunikasjon
Vet ikke

Musikk, dans og drama

Musikk, dans og drama Vg1
Musikk Vg2/Vg3
Dans Vg2/Vg3
Drama Vg2/Vg3
Vet ikke

Naturbruk

Akvakultur
Fiske og fangst
Gartneri Vg3
Heste- og dyrefag
Landbruk Vg3
Landbruk og gartneri Vg2
Naturbruk Vg1
Reindrift
Skogbruk
Vet ikke

Restaurant- og matfag

Baker og konditor
Kokk- og servitørfag
Matproduksjon
Restaurant- og matfag Vg1
Vet ikke

Salg, service og reiseliv

Salg, service og reiseliv Vg1
Salg og reiseliv Vg2
Service, sikkerhet og administrasjon Vg2
Vet ikke

Studiespesialisering

International Baccalaureate
Realfag
Språk, samfunnsfag og økonomi
Vet ikke

Teknologi og industrifag

Anleggsmaskinmekanikerfaget
Arbeidsmaskiner
Bilskade, lakk og karosseri
Brønnteknikk
Børsemaker
Industrieteknologi
Kjemiprosess- og laboratoriefag
Kjøretøy
Maritime fag
Teknologi- og industrifag Vg1
Transport og logistikk
Vet ikke

Spm. 19 Hvor mange skoletimer underviser du i [____] i løpet av en vanlig uke?

Gi et anslag dersom det er vanskelig å svare eksakt.

Spm. 20 Hvor mange studiepoeng har du fra universitets- eller høyskoleutdanning som er direkte relevant for faget [____] ?

Tell også med eventuelle studiepoeng i fagdidaktikk. Ett år med universitets- eller høyskolestudier på fulltid tilsvarer 60 studiepoeng.

Ingen studiepoeng → spm. 30

1-59 studiepoeng → spm. 30

60 eller flere studiepoeng → spm. 29 og deretter avslutt undersøkelsen

Spm. 29 Har du mastergrad eller hovedfag i det programfaget du underviser mest i?

Ja → Avslutt undersøkelsen

Nei → Avslutt undersøkelsen

Spm. 30 Har du deltatt i videreutdanning som gav studiepoeng i faget [____]?

Ja → spm. 31

Nei → spm. 32, hopp over 31

Spm. 31 I hvilket skoleår fikk du sist videreutdanning som gav studiepoeng i faget [____] ?

→ Avslutt undersøkelsen

Spm. 32 Hva er årsakene til at du ikke har tatt videreutdanning i faget [_____]?

Her kan du sette flere kryss.

- Har tilstrekkelig kompetanse i faget
- Underviser i faget bare midlertidig
- Personlige eller familiemessige årsaker
- Lang reisevei
- For dyrt å ta utdanning
- Timeplanen er ikke tilrettelagt
- Planlegger å ta (videre)utdanning i framtida
- Er nyutdannet
- Kjenner ikke tilbud om (videre)utdanning
- Har fått avslag fra skoleeier
- Annet → **Gå videre til SPM om spesifisering.**
Vennligst beskriv årsakene: _____

Dette var siste spørsmål. Takk for at du svarte på undersøkelsen.